

marljivih učencev tukajšnim učilnicam razposlalo" i. t. d. Nezamerite g. Stranski, ako Vas vprašam: kje ste Vi to milo zvezdico zagledali, od ktere v svojim dopisu govorite? Tudi jez sim v Istrii, tudi jez se z učiteljstvom vkvarjam in imam med svojimi 80 učenci marsikteriga uboziga pridniga Ilirčka, ki z mano zdihuje po kaki milodarni zvezdi. Jez ležem na višave naše zemlje, gledam na vse kraje, vprašujem po nadopolni zvezdi ugodnih knjižic; ali — vse je zastonj! Šolske bukve dobivamo zares iz Tersta, pa za gotove peneze; če pa kake molitvine knjižice želimo, se moramo na g. Zupana v Zagreb obrniti. V naših hribih nepoznamo ugodnih knjižic, ne cerkveniga svetovavstva; oznanite nam tedej po „Novicah“, kje je ti-sto milo cerkveno svetovavstvo? De ga ne zgrešim, rad vzamem palico in torbico ter grem beračit za uboge šolarje. Lepši bi nam zasijala zvezda izobraženja, ako bi se zbor sla venskih rodoljubov v Terstu z besedo in djanjem potrudil za šolske šole. On se brini in trudi za slavenšino; slaven namen! — alj tega ne bo dosegel, ako ne pride mladim na pomoč. Društvo, ako nima svojih vej razprostenih saj po bližnji slavenski zemlji, je podobno otoku na središču morja, kteriga nerodovitnost ne more mikati brodarja. Naj tudi slavni zbor, namesto kaj družiga, oberne veči del svoj i ga djanja na koristne knjižice za uboge učence po deželi, kterih tako silno potrebujemo. — Scer pa tudi jez konec gori omenjeniga sostavka g. Stranskiga čez in čez poterdim, in pristavim vzrok, zakaj ni duha ne sluha v naših pisarnicah o slavenskim jeziku. Med gosp. uradniki je silno veliko lahonov ali pa nemškunov; taki pa slavenske r a vn op ravnost i ne porajtajo, marveč vsaciga, ki se za vstavno pravico poteguje, „panslavista“ čemijo. Dokler se bo pošteno prizadevanje za omiko in postavno veljavnost slavenskiga jezika „panslavizem“ čeruil, ne moreio Slaveni veseli biti.

Iz Gradca. QZ.J Že pred smo zvedili, da je postavljenemu gospodu svetovavcu za ljudske šole po nemškem Štajeru žal bilo, da ne seže ta njegova oblast po celi deželi — namreč tudi čez slovenske kraje. Ravno pak zvemo, da mu je zdaj ta želja spolnjena; od teh dob je tudi za slovenske šole svetovavec. — Srno se že prvemu glasu s čudom čudili, smo pri drugem skoro osupnili! Kak se bode ta zastavica rešila? Kaj si hoče in zamore tudi Nemec v slovenskih šolah? Kako hoče svetovati in popravljati, ker ne razume ne učenikovega poduka, ne učenskeh odgovorov? Krajnski in Koroški Slovenci so dobili iskrena slovenska svetovavca, — kaj alj Štajerski niso takega vredni? Alj je namen, jih v stari rog siliti? Slišimo sicer, da izvoljeni svetovavec je veri, pošten mož. In gotovo mu bode v tej ognjeni skušnji poštenosti in pravice, dobre volje in sprevidnosti po tri gibe treba, da ne bode krivo sodil in ravnal v mu nerazumevneh rečeh! da ne bode, zmocen od prilizavcov, blaznikov, zapeljaneh domačinov in zvutih protivnikov, našeh pravic zaviral, tlačil in podiral, ktere nam je ustava podala in cesarska beseda zagotovila. Bog daj, da dobra volja, poštenost in pravica tudi v teh zanjkah in skušnjavah zmaga! Pravilo je sicer lahko: „Kar ti nečeš, da se tebi ne bi storilo, tudi drugemu ne stori/* ^Vsacimu, kar mu gre.“ Tak zapove božja in zdaj tudi cesarska beseda. Bomo •idili! — Štajeru pravijo po navadi: „mali Štajer.“ Ce pak po času sodimo, kak dolgo je marsikteri del deržavnega zakonika in vladnega lista na potu od glavnega mesta do nektare naše županije, bi mogel kam — kam — kam velkši biti, vemdar ne clo dvojna zemlja!!

Novičar iz slovenskih krajev.

Iz Istrije 30. grudna 1850. QZ.^) Tudi nas Istrijance razveseljuje dosihmal večidel lepo vreme. Olja upamo obilniši, kot pretečeno leto. Vino so nam Krajnci že precej pobrali po 5, 5y₂ in 6 gold. čeber — ali mi smo pod eolsko mejo, kjer se mora od čebra 1 gold. 15 kraje, plačati. Ne vem, kdaj bo to nehalo. Z veseljem vam oznamim, de se je v fari Cubedi šola začela, ki ondi še nikdar ni bila. Častiti duhovni g. Franc Cebular jo je prav dobro osnoval, de jo tudi oženje ni obiskujejo. Bog daj! de bi se v več krajih to lepo delo za ubogo zapušeno mladost pričelo! Saj je ljudstvo začelo spoznavati velik dobiček, ki iz šolskiga poduka, sosebno o sedanjih časih, izvira — ali pomoči in podpore od vsih strani je potreba, de nedolžna mladost ne bo rasla živinčetu enaka. Istrija potrebuje pridnih in umnih delavcov in rokodelcov; potrebuje pa tudi sosebno dobrih cest in — kerčm (oštarij). Oho! kerčm — bojo ⁵⁵Novice" djale, ki so že tolikrat zoper preveliko število kerčm tožile. Ali pri nas jih manjka za popotnike. Pri nas so gostivnice tako slabe, de popotnik večidel v njih nič družiga ne dobi kot vina, kruha ne povsod; zraven tega je hiša brez peči, brez postrežbe! Vem scer, de v revnih krajih ne more imenitnih gostivnic biti — ali med nič in kaj je vunder razloček.

Iz Roda v Istrii. (G. G.) V 49. listu lanskich Novic pod nadpisam „Iz Istrije 26. listopada“ piše g. Stranski: „Ni dolgo, kar je Teržaško-Kopersko cerkveno svetovavstvo nekaj vgodnih knjižic v poslavljenje